

Шта је „договорено“, а шта „потписано“, за јавност БиХ, и превише навикнуту на потпуни недостатак прозирности у доношењу политичких одлука, остаје загонетком. Извесно је, за почетак, да хрватска страна најзад треба да добије нешто попут свога ентитета, чиме би се еманциповала од заједничке Федерације БиХ. Такође су веома честе тврдње о претварању града Сарајева у „дистрикт“, односно заједничко добро свих федералних јединица у држави. Овај гамбит, међутим, муслиманска страна правда тврдњама о значајним територијалним уступцима које би на рачун новоформираног чисто муслиманског ентитета требало да учини Српска, док њени званичници истовремено негирају сваки облик „довођења“ у питање територијалног капацитета РС“ и упорно тврде да је у питању „унутрашње прераспоређивање“ управе у Федерацији БиХ“, односно њена дисолуција на три дела. Оптужен да „издаје Српску“, премијер Додик упадљиво заоштрава сепаратистичку реторику и чак отворено инсистира да се у сваки договор о унутрашњој организацији земље мора унети „право конститутивних народа и њихових ентитета на самоопредељење“.

При свему томе, много тога остаје дубоко нејасно. Ако је реч о „унутрашњем питању“ муслиманско-хрватског ентитета, зашто би било ко из Српске био позван да учествује у доношењу таквог једног договора? У том случају, зашто би се муслимани сами нудили да од Сарајева учине дистрикт и тиме га у неком смислу „врате Србима“, када РС већ не прави никакве територијалне уступке? Даље, ако је истина да долази до територијалне реорганизације целе БиХ, зашто би се Српска одрекла свог тешко стеченог територијалног интегритета сада, када су притисци на њу смањени и када, према муслиманској верзији, ништа не добија заузврат? Истовремено, нарочито је невероватна „средња прича“, да је у питању увођење паралелног, „средњег административног нивоа“ (у земљи у којој, по свој прилици, 50% свих запослених већ ради у администрацији), јер из реформи које постојећи уставни поредак не би требало да доводе у питање тек нико нема користи.

Да ли су у питању неки нови, прикривени притисци на српско руководство, да се пристане на нове жртве на олтару „одрживости БиХ“? Или су истините интерпретације из кругова блиских Додиковој политичкој позицији, да је Федерација БиХ потпуно игубила снагу у јуришу на унитаризацију целе државе, па је, суочена са економским крахом и неиздрживим неповерењем између Хрвата и Бошњака, одлучила

да „саму себе децентрализује“, купивши „мултиетничкој Босни“ још коју годину живота?

У овом контексту, веома је индикативна тријумафлистичка вест да је Основни суд у Бањалуци пресудио спор против овог града и РС у корист Исламске заједнице – и наложио да се оштећенима исплати 64,7 милиона марака на рачун одштете за порушене џамије на територији општине Бањалука. Ова вест се саопштава након година одуговлачења са реконструкцијом славне Ферхадије, тако да се слушалац не може отети утиску да је у питању знак да је муслиманска страна одлучила да „наплати шта може“ од тренутно богатије РС и одустане од својих планова за реисламизацију и унитаризацију целе БиХ. Јер зашто би власти и грађани РС излазили у сусрет даљим обновама и реконструкцијама, ако су већ као одштету исплатили договорену суму?

Може бити да је у питању само медијска игра да се измаме неки новци од оних који их у Босни још имају. Али то је, наравно, мач са две оштрице, будући да се тиме отварају врата не само у случају осталих порушених џамија, него и у случају више од стотине православних цркава које су исто тако страдале у рату. Ово, међутим, више личи на одустајање муслиманске стране од напора да се Бањалука подведе под врховну власт Сарајева, па се већ „узима шта се може извући“. Гледајте то овако – како би се у Србији тумачило када би се Српска православна црква сагласила да им самопрокламоване косовске власти исплате одштету за порушене цркве и манастире у покрајини? И зар не би то било схваћено као дефинитивно дизање руку?